

Spørsmål, inkluderte studier og søkestrategi for opplæring i grunnleggende omsorg

Innhold

Spørsmål	1
Inkludering av studier og vurdering av metodisk kvalitet	1
Søkestrategi for søket etter systematiske oversikter	2
Søkestrategi for søket etter retningslinjer og andre normerende produkter	2
Inkluderte studier for spørsmålet om opplæring i grunnleggende omsorg	6
Treffliste for søket etter retningslinjer og andre normerende produkter	7

Spørsmål

Bør opplæring om grunnleggende omsorg gis til foreldre med barn 0-6 år i risiko for omsorgssvikt?

Grunnleggende omsorg: alt som omhandler praktisk omsorg som å gi barnet godt stell, nok mat og riktige klær

Spørsmålet nærmere spesifisert (PICO-format):

Populasjon (hvem gjelder dette): Foreldre med barn 0 – 6 år, i risiko for omsorgssvikt

Intervensjon:

- se på alt som omhandler sikring og praktisk omsorg
- konkret praktiske utførelse/trening

Sammenlignes med: Ingen konkret opplæring om grunnleggende omsorg

Utfallsmål (det man vil oppnå):

- økt sikkerhet rundt barnet (færre skader)
- øke foreldrenes forståelse for barnets behov (mat, bading, påkledning/generell stell, sykdom, helsetilstand)

Inkludering av studier og vurdering av metodisk kvalitet

For å svare ut spørsmålet har Bufdir i 2020 søkt etter relevante retningslinjer og andre normerende produkter. Se søkestrategien nedenfor for søket etter retningslinjer og andre normerende produkter. Vi fant ingen retningslinjer som svarte ut dette spørsmålet.

FHI søkte etter systematiske oversikter på oppdrag av Bufdir. For dette spørsmålet ble en systematisk oversikt vurdert som relevant:

- Coren E, Ramsbotham K, Gschwandtner M. Parent training interventions for parents with intellectual disability. Cochrane Database of Systematic Reviews 2018;7.
<https://doi.org/10.1002/14651858.CD007987.pub3>

Denne systematiske oversikten gjelder bare for foreldre med kognitiv svikt, altså en underpopulasjon, og ikke hele populasjonen vi er interessert i.

FHI vurderte den metodiske kvaliteten på denne oversikten som høy, vurdert med sjekklister. For mer informasjon om vurdering av metodisk kvalitet, se

[Hjelpetiltak for familier med barn 0-6 år ved bekymring for omsorgssvikt – FHI](#)

Søkestrategi for søket etter systematiske oversikter

For informasjon om søkestrategi og flytskjema, se [Hjelpetiltak for familier med barn 0-6 år ved bekymring for omsorgssvikt – FHI](#)

Søkestrategi for søket etter retningslinjer og andre normerende produkter

Populasjon: familier med barn 0 til 6 år, hvor det er bekymring for barnets omsorgssituasjon

Avgrønsing: År: 2000-2020 Norge, Norden, England/Storbritannia

Søkestrategiene:

family intervention*" OR "child welfare program*" OR "child welfare servic*" AND TS=(effort* OR effect* OR result* OR "impact evaluat*" OR achievment* OR review* OR benefit* OR "evidence-based practic*" OR "intervention stud*"). multisystemic treatment" OR "multisystemic therapy" OR "functional family therapy" OR "Aggression replacement training" OR "marte meo*" OR "family council" OR "family conferenc*" OR "family intervention*" OR "child welfare program*" OR "child welfare servic*" AND TS=(effort* OR effect* OR result* OR "impact evaluat*" OR achievment* OR review* OR benefit* OR "evidence-based practic*" OR "intervention stud*")

Sverige: spädbarn; småbarn; småbarnsfamiljer; insats; stöd; stödinsats; samspel; relation; samspelsbehandling; sårbara; evidensbaserat praktik/metod; kunskapsstöd; barnavård

Danmark: børn; familier; funktionel familieterapi; indsats; forebyggelse; adfærdsproblemer; evidensbaseret; lovende praksisser; foranstaltninger

Sentral rapport fra svenske Socialstyrelsen oppgitt av bestiller:

Att samtala med barn. Kunskapsstöd för socialtjänsten, hälso- och sjukvården och tandvården.

<https://bufdir.no/Bibliotek/Dokumentside/?docId=BUF00004676>

Søk i Google Scholar på (natinonella riktlinjer spädbarn)

Søk i Google Scholar på (natinonella riktlinjer föräldrastöd) gir ingen nye relevante treff

Søk i Google Scholar på (spädbarn OR små barn OR småbarnsfamiljer) AND (riktlinjer or handbok) gir ingen nye relevante treff

Søk i Google Scholar på «familier AND børn» AND «Forebyggelse og tidlig indsats» AND «Nationale retningslinjer» = 3 referanser identifisert; 3 referanser til vurdering

Søk i Google Scholar på (MST OR FFT OR ART OR Marte Meo OR familieråd) AND (barn AND tiltak) AND barnevern) = 5929 referanser identifisert etter avgrensning på type document; 0 referanser til vurdering

Søk i Google Scholar på (atferd AND tiltak AND barn AND familier) gir ingen nye relevante treff

Søk hos Helsedirektoratet under Nasjonale anbefalinger, råd og pakkeforløp på faste kategorier.

Fritekstsøk hos Helsedirektoratet på (spedbarn OR småbarn) AND (omsorg OR bekymring) avgrenset på Faglige råd, Pakkeforløp, Retningslinje, Veileder = 1218 referanser identifisert; 3 referanser til vurdering

Fritekstsøk hos Helsedirektoratet på (barnevern) avgrenset på Faglige råd, Pakkeforløp (kun disse kategoriene tilgjengelige for dette søket) = 43 referanser identifisert; 2 referanser til vurdering

STORBRITANNIA

Fritekst søk hos NICE på (family intervention OR MST OR FFT OR ART OR family council OR family conference) = 47 referanser identifisert. Videre avgrensning på Guidance; NICE advice; NICE Pathways; NICE guidelines gir ingen relevante treff

Fritekst søk hos NICE på (family intervention* OR child welfare program* OR child welfare servic*) AND (effort* OR effect* OR result* OR impact evaluat* OR achievement* OR benefit* OR intervention*) avgrenset på Guidance; NICE Pathways; Quality standards = 52 referanser identifisert; 5 referanser til vurdering

Søk i NICE Guidance Health and social care delivery browsed by topic "Children's social care" = 148 referanser identifisert; 2 referanser til vurdering

Søk i NICE Guidance Health and social care delivery browsed by topic "Safeguarding" = 19 referanser identifisert; 3 referanser til vurdering

Søk i NICE Evidence search på (family intervention* OR child welfare program* OR child welfare servic*) AND (effort* OR effect* OR result* OR impact evaluat* OR achievement* OR benefit* OR intervention*) avgrenset på "Guidance" og "Policy and Strategy" og "Area of interest" Social Care = 262 referanser identifisert; 11 referanser til vurdering

Søk i NICE Evidence Search på (multisystemic therapy OR functional family therapy OR Aggression replacement training OR family council OR family conferenc OR family intervention) Avgrenset på Evidence type Guidance og Policy and Strategy AND Area of interest Social Care gir 0 treff

Søk i NICE Evidence Search på (MST OR FFT OR ART OR family council OR family conferenc OR family intervention) Avgrenset på Evidence type Guidance og Policy and Strategy AND Area of interest Social Care = 711 referanser identifisert; 8 referanser til vurdering

SVERIGE

Søk hos Socialstyrelsen Sverige

Regler och riktlinjer – Nationella riktlinjer – Ingen av de ferdigdefinerte emnene gir relevante treff

Fritekstsøk på (spädbarn OR små barn OR småbarnsfamiljer) gir 0 treff

Fritekstsøk på (småbarnsfamiljer stöd insats) = 1 referanse identifisert; 0 referanser til vurdering

Fritekstsøk på (små barn evidensbaserad metod) avgrenset på «Socialtjänst» = 63 referanser identifisert; 0 referanser til vurdering

Fritekstsøk hos Socialstyrelsen på (barn familjer stöd riktlinje) avgrenset på «Socialtjänst» = 23 referanser identifisert; 0 referanser til vurdering

Søk på Kunnskapsguiden.se

Fritekstsøk hos Kunnskapsguiden.se på (spädbarn OR små barn OR småbarnsfamiljer) gir 0 treff

Fritekstsøk hos Kunnskapsguiden.se på (spädbarn OR små barn AND insats) gir 0 treff

Fritekstsøk hos Kunnskapsguiden.se på (småbarnsfamiljer stöd insats) gir 0 treff

Søk på ferdigdefinert overordnet tema «Barn og unga» avgrenset på «Barnets bästa och rätt till delaktighet» og på «Publikationer» = 13 referanser identifisert; 0 referanser til vurdering

Søk på ferdigdefinert overordnet tema «Barn og unga» avgrenset på «Barns behov i centrum, BBIC» og på «Publikationer» = 20 referanser identifisert; 0 referanser til vurdering

Søk på ferdigdefinert overordnet tema «Barn og unga» avgrenset på «Familjeorienterat arbetssätt» (handler om rusproblemer) og på «Publikationer» = 30 referanser identifisert; 2 referanser til vurdering

Søk hos Kunnskapsguiden på ferdigdefinert overordnet tema «Barn og unga» avgrenset på «Handläggning och dokumentation med barnet i centrum» og på «Publikationer» = 20 referanser identifisert; 0 referanser til vurdering

Søk på ferdigdefinert overordnet tema «Barn og unga» avgrenset på «Psykisk ohälsa hos barn och unga» og på «Publikationer» = 72 referanser identifisert; 2 referanser til vurdering

Søk på ferdigdefinert overordnet tema «Barn og unga» avgrenset på «Risker och utsatthet för barn och unga» og på «Publikationer» = 6 referanser identifisert; 0 referanser til vurdering

Søk på ferdigdefinert overordnet tema «Barn og unga» avgrenset på «Samverkan kring barn och unga» og på «Publikationer» = 71 referanser identifisert; 1 referanse til vurdering

Søk hos SBU

Fritekstsøk hos SBU på (barn familjer insats stöd) avgrenset på publikasjoner, tidsperiode og ämneskategori «Barn, ungdom, familj inom socialtjänst» = 22 referanser identifisert; hvorav ingen normerende produkter

Fritekstsøk hos SBU på (riktlinjer socialt arbete) avgrenset på publikasjoner, tidsperiode og ämneskategori «Barn, ungdom, familj inom socialtjänst» = 4 referanser identifisert; 0 referanser til vurdering

Søk hos Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (MFoF)

Fritekstsøk på «riktlinjer» gir ingen relevante treff. Ingen andre gode søkemuligheter på enkeltemne.

Gjennomgang av publikasjoner hos MFoF (ikke mulig med søk og avgrensning)

Inspektionen för vård och omsorg (IVO)

Søk hos IVO i «Publicerad» avgrenset på «Principiella beslut» (ingen annen relevant kategori) gir ingen relevante treff

Søk hos Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd (FORTE)

Søk hos FORTE i «Publicerat» gir ingen relevante treff

Fritekstsøk hos FORTE på (barn OR föräld* OR familj) AND (insats OR stöd) = 294 referanser identifisert; 0 referanser til vurdering

Søk på regeringen.se

Fritekstsøk på (spädbarn OR små barn OR småbarnsfamiljer) gir 0 treff

Fritekstsøk på (spädbarn OR små barn AND insats) avgrenset på «Socialdepartementet» = 3 referanser identifisert; 0 referanser til vurdering

Fritekstsøk på (småbarnsfamiljer stöd insats) gir 0 treff

Fritekstsøk på (riktlinjer socialt arbete) avgrenset på «Socialtjänst inklusive äldreomsorg» og årsavgrensning = 31 referanser identifisert; 0 referanser til vurdering

Fritekstsøk på (riktlinjer barn) avgrenset på «Socialtjänst inklusive äldreomsorg» og årsavgrensning = 42 referanser identifisert; 0 referanser til vurdering

Søk hos Svenska Föreningen för Barn- och Ungdomspsykiatri (SFBUP) på Kliniska riktlinjer och vårdprogram avgrenset på «Riktlinjer» gir ingen relevante treff

DANMARK

Søk hos Socialstyrelsen Danmark

Søk hos Socialstyrelsen Danmark i utgivelser på «familier AND barn» avgrenset på «Forebyggelse og tidlig innsats» og «Nasjonale retningslinjer og forløpsbeskrivelser» gir 0 treff.

Søk hos Socialstyrelsen Danmark i utgivelser på «familierterapi» = 1 referanse identifisert; 0 referanser til vurdering

Søk hos Socialstyrelsen Danmark i utgivelser på «barn» avgrenset på «Dokumenterte metoder barn og unge» og «Guides og inspirasjonsmateriale» = 1 referanse identifisert; 1 referanse til vurdering

Søk hos Socialstyrelsen Danmark i utgivelser på «barn» avgrenset på «Dokumenterte metoder barn og unge» og «Nasjonale retningslinjer og forløpsbeskrivelser» gir 0 treff.

Søk hos Socialstyrelsen Danmark i utgivelser på «familier AND barn» avgrenset på «Forebyggelse og tidlig innsats» og «Guides og inspirasjonsmateriale» = 19 referanse identifisert; 2 referanser til vurdering

Fritekstsøk hos Socialstyrelsen Danmark på (innsats OR evidensbasert OR lovende praksisser OR foranstaltninger AND familier) = 10 referanse identifisert; 0 referanser til vurdering

Fritekstsøk hos Socialstyrelsen Danmark på (barn AND familier) AND (innsats OR praksiss OR foranstaltning) gir 10 treff hvorav ingen relevante

Fritekstsøk hos Socialstyrelsen Danmark på (MST OR FFT OR ART OR familierådslag*) avgrenset på «Barn» = 10 referanse identifisert; 0 referanser til vurdering

Fritekstsøk hos Socialstyrelsen Danmark på (retningslinje OR guide) avgrenset på «Barn» = 10 referanse identifisert; 1 referanse til vurdering

Søk på regeringen.dk

Fritekstsøk på (barn familier) gir en mengde treff som ikke oppgis ved antall (tall). Ingen relevante

Søk hos VIVE (dk)

Fritekstsøk hos VIVE på (barn OR familier) AND (innsats OR praksiss OR foranstaltning) gir 0 treff

Fritekstsøk på (barn OR familier) avgrenset på «Utgivelser» og emneord = 123 referanse identifisert; 2 referanse til vurdering

I tillegg er sneballmetoden benyttet og relevante litteraturlister gjennomgått.

Inkluderte studier for spørsmålet om opplæring i grunnleggende omsorg

Coren E, Ramsbotham K, Gschwandtner M. Parent training interventions for parents with intellectual disability. Cochrane Database of Systematic Reviews 2018;7.

<https://doi.org/10.1002/14651858.CD007987.pub3>

Treffliste for søket etter retningslinjer og andre normerende produkter

Alle disse treffene er gjennomgått for om de svarte ut spørsmålet beskrevet ovenfor.

Guidelines / retningslinjer – en del av disse (guide/guidance) vil kunne være veiledere

Children's Workforce Development Council (2009). Early identification, assessment of needs and intervention: the common assessment framework for children and young people: a guide for practitioners

<https://www.scie-socialcareonline.org.uk/early-identification-assessment-of-needs-and-intervention-the-common-assessment-framework-for-children-and-young-people-a-guide-for-practitioners/r/a11G00000017vGXIAIY>

Department for Education (2019). Child Safeguarding Practice Review Panel: practice guidance

https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/793253/Practice_guidance_v_2.1.pdf

Department of Health, Social Services and Public Safety (2013). Translating learning into action: an overview of learning arising from case management reviews in Northern Ireland 2003-2008. Practice guidance. (Northern Ireland).

<https://www.scie-socialcareonline.org.uk/translating-learning-into-action-an-overview-of-learning-arising-from-case-management-reviews-in-northern-ireland-2003-2008/r/a11G00000017r7MIAQ>

Early Intervention Foundation (2017). Commissioning parenting and family support for troubled families. Practice guidance. Subject terms: commissioning, cost effectiveness, family support, parenting, evidence-based practice, complex needs, poverty, families, intervention, early intervention

<https://www.scie-socialcareonline.org.uk/commissioning-parenting-and-family-support-for-troubled-families/r/a110f00000RCw9dAAD>

Helsedirektoratet (2017). Helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Nasjonal faglig retningslinje. (Sist faglig oppdatert: 18. september 2020).

<https://www.helsedirektoratet.no/retningslinjer/helsestasjons-og-skolehelsetjenesten>

Helsedirektoratet (2018). Tannhelsetjenester til barn og unge 0–20 år. Nasjonal faglig retningslinje. (Sist faglig oppdatert: 22. november 2019).

<https://www.helsedirektoratet.no/retningslinjer/tannhelsetjenester-til-barn-og-unge-020-ar/opplysningsplikten-ved-barnemishandling-seksuelle-overgrep-eller-omsorgssvikt/tegn-som-kan-gi-grunn-til-a-tro-at-et-barn-blir-mishandlet-i-hjemmet-eller-at-det-foreligger-andre-former-for-alvorlig-omsorgssvikt>

Institute of Public Care (2012). Commissioning for Families with Complex Needs. Children's Improvement Board. Guide.

[https://ipc.brookes.ac.uk//publications/pdf/CIB Commissioning for families with complex needs Final version.pdf](https://ipc.brookes.ac.uk//publications/pdf/CIB_Commissioning_for_families_with_complex_needs_Final_version.pdf)

London Safeguarding Children Board (2011). Practice guidance for safeguarding children in minority ethnic culture and faith (often socially excluded) communities, groups and families. Guidance

<https://www.scie-socialcareonline.org.uk/practice-guidance-for-safeguarding-children-in-minority-ethnic-culture-and-faith-often-socially-excluded-communities-groups-and-families/r/a11G00000181nDIAQ>

NICE (2009). Child maltreatment: when to suspect maltreatment in under 18s. Clinical guideline [CG89]. Last updated: 09 October 2017.

<https://www.nice.org.uk/guidance/cg89/chapter/Introduction>

NICE (2010). Looked-after children and young people. Public health guideline [PH28]. Last updated: 01 May 2015

<https://www.nice.org.uk/guidance/ph28>

NICE (2012). Social and emotional wellbeing: early years. Public health guideline [PH40]

<https://www.nice.org.uk/guidance/ph40>

NICE (2015). Children's attachment: attachment in children and young people who are adopted from care, in care or at high risk of going into care. NICE guideline [NG26].

<https://www.nice.org.uk/guidance/ng26/chapter/Recommendations#interventions-for-attachment-difficulties-in-children-and-young-people-on-the-edge-of-care>

SCIE (2009). Think child, think parent, think family: a guide to parental mental health and child welfare. SCIE Accredited Guide 30 (Updated December 2011)

<https://www.scie.org.uk/publications/guides/guide30/>

SCIE (2016). Promoting child and parent wellbeing: how to use evidence- and strengths-based strategies in practice. Practice guidance

<https://www.scie-socialcareonline.org.uk/promoting-child-and-parent-wellbeing-how-to-use-evidence--and-strengths-based-strategies-in-practice/r/a11G000000HhixHIAR>

Scottish Government (2014). National guidance for child protection in Scotland 2014

<https://www.gov.scot/binaries/content/documents/govscot/publications/advice-and-guidance/2014/05/national-guidance-child-protection-scotland/documents/00450733-pdf/00450733-pdf/govscot%3Adocument/00450733.pdf?forceDownload=true>

Scottish Government (2016). CHILDREN AND YOUNG PEOPLE (SCOTLAND) ACT 2014: National Guidance on Part 12: Services in Relation to Children At Risk of Becoming Looked After, etc. Guidance.

<https://www.gov.scot/publications/children-young-people-scotland-act-2014-national-guidance-part-12/pages/4/>

Scottish Government (2016). Getting it right for every child National Practice Model. ADVICE AND GUIDANCE.

<https://www.gov.scot/publications/girfec-national-practice-model/>

Socialstyrelsen (2015). MST - Guide til arbejdet med ADHD

<https://socialstyrelsen.dk/tvaergaende-omrader/Udviklings-og-Investeringsprogrammerne/dokumenterede-metoder-born-og-unge/udgivelser-om-dokumenterede-metoder/mst-guide-til-arbejdet-med-adhd/@@download/publication>

Welsh Government (2011). Safeguarding Children and Young People from Sexual Exploitation.

<https://gov.wales/sites/default/files/publications/2019-04/safeguarding-children-and-young-people-from-sexual-exploitation.pdf>

Welsh Government (2014). Social Services and Well-being (Wales) Act 2014. Working Together to Safeguard People Volume 5 – Handling Individual Cases to Protect Children at Risk.

<https://gov.wales/sites/default/files/publications/2019-05/working-together-to-safeguard-people-volume-5-handling-individual-cases-to-protect-children-at-risk.pdf>

Welsh Government (2016). An overview of the Healthy Child Wales Programme. Guidance. NHS Wales

<https://gov.wales/sites/default/files/publications/2020-02/an-overview-of-the-healthy-child-wales.pdf>

Veiledere

Helsedirektoratet (2015). Psykisk helsevern for barn og unge. Prioriteringsveileder. (Sist faglig oppdatert: 02. november 2015).

<https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/prioriteringsveiledere/psykisk-helsevern-for-barn-og-unge>

Helsedirektoratet (2019). Tidlig oppdagelse av utsatte barn og unge

<https://www.helsedirektoratet.no/retningslinjer/tidlig-oppdagelse-av-utsatte-barn-og-unge>

NKVTS (2018). Veileder for helse- og omsorgstjenestens arbeid med vold i nære relasjoner

<https://voldsveileder.nkvts.no/>

Socialstyrelsen (2009). Barn och unga i familjer med missbruk. Vägledning för socialtjänsten och andra aktörer

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/vagledning/2009-12-15.pdf>

Socialstyrelsen (2013). Samverka för barns bästa – en vägledning om barns behov av insatser från flera aktörer

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/vagledning/2013-8-1.pdf>

Håndbok

Socialstyrelsen (2015). Utreda barn och unga: handbok för socialtjänstens arbete enligt socialtjänstlagen. Stockholm: Socialstyrelsen; 2015.

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/handbocker/2015-1-9.pdf>

Socialstyrelsen (2019). Håndbog: En dækkende tilbudsvifte på børne- og ungeområdet.

<https://socialstyrelsen.dk/udgivelser/handbog-en-daekkende-tilbudsvifte-1>

<https://socialstyrelsen.dk/udgivelser/handbog-en-daekkende-tilbudsvifte-1/@@download/publication>

Socialstyrelsen (2019). Håndbog: En tidligere forebyggende praksis på myndighedsområdet med tæt kontakt og hyppig opfølgning

<https://socialstyrelsen.dk/udgivelser/handbog-en-tidligere-forebyggende-praksis-pa-myndighedsområdet-med-taet-kontakt-og-hyppig-opfolgning/@@download/publication>

Faglige råd

Helsedirektoratet (2017). Barnevernansvarlig i psykisk helsevern for barn og unge. Nasjonale faglige råd

<https://www.helsedirektoratet.no/faglige-rad/barnevernansvarlig-i-psykisk-helsevern-for-barn-og-unge>

Annen/supplerende litteratur

NICE (2013). Looked-after children and young people. Quality standard [QS31]

<https://www.nice.org.uk/guidance/qs31>

NICE (2016). Children's attachment. Quality standard [QS133]

<https://www.nice.org.uk/guidance/qs133>

Socialdepartementet (2018). En nationell strategi för ett stärkt föräldraskapsstöd

<https://www.regeringen.se/4a6017/globalassets/regeringen/dokument/socialdepartementet/barnet-s-rattigheter/en-nationell-strategi-for-ett-starkt-foraldraskapsstod-webb.pdf>